

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาพของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้วิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ ลักษณะเครื่องมือ

๓.๓.๒ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาพของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ เป็นจำนวน ๖๐๗ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มจากประชากร คือบุคลากรของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สังกัดกระทรวงมหาดไทย ส่วนกลางกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๐๐ คน โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่^๑ ดังนี้

^๑ ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, การวิจัยทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๗๑.

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ N = ขนาดประชากร (จำนวน ๖๐๗ คน)
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 e = ความคลาดเคลื่อนของการกำหนดตัวอย่าง (ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ ๕)

แทนด้วย ดังนี้

$$n = \frac{607}{1 + 607(0.05)^2}$$

$$n = 241$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนบุคลากร ๒๔๑ คน แต่ในการออกแบบสอบถามผู้วิจัยได้หัดแบบสอบถามไปจำนวน ๓๐๐ คน เพื่อป้องกันการสูญหายและเพื่อให้ได้ความครบถ้วนโดยใช้การสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียด ดังแสดงในตาราง

บุคลากร		ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
๑.	ข้าราชการ	๑๖๒
๒.	ลูกจ้างประจำ	๓๓
๓.	พนักงานราชการ	๑๐๕
รวม		๓๐๐

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากร^๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน คือ

^๒ กองการเจ้าหน้าที่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕)

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษาสูงสุด ภูมิลำเนา ตำแหน่ง รายได้ต่อเดือน มีลักษณะของพฤติกรรมในการใช้วาจาสุภาพในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีลักษณะการถามแบบปลายปิดมีคำตอบให้เลือก (Check List) ทั้งหมด ๗ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาพของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร มี ๕ ประการ ดังนี้

๑. พูดถูกกาล
๒. พูดคำจริง
๓. พูดคำอ่อนหวาน
๔. พูดคำที่ประกอบไปด้วยประโยชน์
๕. พูดด้วยเมตตาจิต

โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๔ ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕	หมายถึง	การนำไปใช้ในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	การนำไปใช้ในระดับมาก
๓	หมายถึง	การนำไปใช้ในระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	การนำไปใช้ในระดับน้อย
๑	หมายถึง	การนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาพของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นคำถามปลายเปิด(Open Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของตน ตามความรู้ ความเข้าใจอย่างอิสระ

๓.๓.๑ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. หาความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ

ผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจำนวน ๔ ท่าน ประกอบด้วย

๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมีนชนะ หัวหน้าศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

๒) รองศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.อำนาจ เดชชัยศรี สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ

๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมุล สารพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รังษี สุทนต์ อาจารย์อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) หรือค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ^๓ ได้ค่าสัมประสิทธิ์หรือค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๕๐

๓. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรเป้าหมายต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือไปยังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนแบบสอบถาม ๓๐๐ ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลและรับกลับคืนมาด้วยตนเอง ได้รับคืนแบบสอบถามจำนวนทั้งหมด ๓๐๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วจึงนำข้อมูลบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

๓.๕.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาข้อมูลประกอบตาราง

๓.๕.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมการพูดหรือใช้วาจาสุภาพดีไปใช้ในส่งเสริมการพูดที่ดีตามแนวทางพระพุทธศาสนาของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๕.๓ เกณฑ์ในการพิจารณาแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วงเท่าๆกันดังนี้

^๓Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 4th e,d. (New York : Harper & Row, p. 123.

- ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาषิตอยู่ในระดับมากที่สุด
 ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาषิตอยู่ในระดับใช้มาก
 ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาषิตอยู่ในระดับปานกลาง
 ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาषิตอยู่ในระดับน้อย
 ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายถึง มีพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาषิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๕.๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้วาจาสุภาษิตของบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำแนกตาม อายุ เพศสถานะภาพ ภูมิลำเนา ตำแหน่ง และรายได้ โดยการทดสอบค่า(T-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(one – way analysis of variance)